

Üniversite öğrenci örgütleri ve sorunları

Prof. M. Tayyib Gökbilgin

Son zamanlarda Türk kamu oyunu yakından ilgilendiren sorunlardan bir tanesi de, hiç şüphesiz, öğrenci teşekküllerinin durumu, aralarında meydana gelen bir takım sun'î anlaşmazlık olaylarının sebep olduğu huzursuzluklar ve yöneticilerinin uğradıkları haksız muamelelerdir. Bir süre önce değindiğimiz diğer önemli aktüel bir milli eğitim sorununun, öğretmenlerin son aylarda uğradıkları haksızlık ve maddi - manevi baskı olayı yanında ve ona paralel olarak başka hazin bir durum ortaya çıkmış görünmektedir. Bir üniversite mensubunu aynı derecede yakından ilgilendiren ve görüşlerini, cereyan eden acı hadiseler karşısında, tenkidlerini ve haklı tepkisini belirtmesi tabii bulunan bu sorun üzerine eğilmeyi, kendi payımıza, zorunlu bulmaktayız.

10.II.1967 tarihinde Türkiye Milli Gençlik Teşkilatının İstanbul'daki merkezinde üniversiteler ve yüksek okullar öğretim üyeleri ve öğrenci yöneticilerinin katıldıkları, Türk Yüksek Öğrenim Gençliği ve Öğrenci Kuruluşları içinde ve etrafında dönen olayları incelemek, hocası ve öğrencisi ile bir bütün olan üniversite ve yüksek okul sorunlarının bu cephesini gözden geçirmek maksadı ile düzenlenen, toplantıda bu sorunlar söz konusu edildi, uğranılan haksızlıklar ve acı gerçekler dile getirildi, konuşmalar ve dertleşmeler büyük bir içtenlikle yapıldı, öğrenci sorunlarının gerçek yüzü bütün açıklığı ve ayrıntıları ile anlatıldı; yetkili temsilcilerin dile getirdiği davalar üzerinde bizler de bu konulardaki görüşlerimizi açıklamak fırsatını bulduk.

İlk şart

Önce şunu belirtmek yerinde olur ki, bu konuda hareket noktası olarak, Atatürk'ün, devrimleri ve memleketin geleceğini emanet eylediği aydın yüksek öğrenim gençliğinin vazife şuuru ve anlayışına sahip bulunduğunu kabul etmek şarttır. Bu gençlik, bir yandan, öğrenimini ciddiyet ve başarı ile yürütmeye çalışırken, diğer yandan da, memleket yaşayışının ve yurt sorunlarının ortaya koyduğu gerçekler üzerinde düşünme ve Türk devriminin dinamizmine kendi ölçüsünde ve payına düşen katkıda bulunma görevini yapmaya, üzerine aldığı Atatürk emanetleri muvacehesinde, mecburdur. Onun hamlecisi, akıcı ve devrimci niteliğini, Atatürk'ün işaret ettiği, çağdaş medeniyet seviyesine yükselmek yolunda izlenmesi gereken metodları, sosyal ve ekonomik sorunlara gerçek yurt menfaatleri açısından çözüm yolları aramaya çalışmasını yadırgamamak, onun saf ve iyi niyetli çabalarına, şayet iktidarların bu konudaki anlayışına ve politikasına uymasa bile, engel olmamak lazımdır. Üniversite ve yüksek okul öğrencileri, hocalarının istediği ve seçtikleri bilim ve ihtisas dalının gerektirdiği azami bilgi hamulesine sahip olmayı nasıl ilk hedef olarak ele alıyorsa, iktidarların da, onlara, yarın yurt ve ulus sorunlarına en iyi ve doğru çözüm yollarını bulacak aydın yurttaş ve yönetici eleman gözü ile bakması, Atatürk devrimlerini bugünkü anlam ve önemi içinde değerlendirebilecek, zinde bir yurt ve refahlı bir ulus parolasını uygulayacak "Türk istikbalinin evlatları" gibi muamele etmeleri eşit önemde bir amaçtır. Halbuki, durum bu gün esefle izlendiği gibi, başka bir istikamette gelişmektedir. Meşru kongrelere, kanuni ve hukuki seçimle görev almış yöneticilere, binbir tertibe başvurularak, zor kullanılarak karşı konulmakta,

sun'î kongrelerle düzmece yöneticiler ortaya çıkarılmakta ve bunlara - kimbilir hangi mülahazalar ve hesaplarla, sahip çıkılarak gerçek yöneticiler mahkemelere ve hapisanelere sevkedilmektedir. Bağımsız Türk mahkemeleri berikilerin tamamen haklı ve suçsuz olduklarını tesbit etmiştir. Fakat yersiz ve gereksiz günlerce tutuklu kalarak, ana-babalarını, hocalarını ve bütün üniversite camiasını acılar içinde bırakmışlardır.

Eski bir oyun

Toplantıda ayrıca, Teknik Üniversite Senatosunun bu konuda bir süre önce hazırlayıp da ilgililere sunduğu ve basında da bahis konusu edilen muhtıra okunarak, bunun son olayların açık - seçik tahlil ve teşrihini ortaya koyduğu görüldü. Büyük bir isabet ve samimiyetle hadiselerin üzerine eğilen ve bu soruna gerçek çözüm yolları gösteren muhtıranın bize hatırlattığı ilk şey şu oldu: Vaktiyle Roma imparatorluğunda zaman zaman iltifat edilen ve latince DİVİDE et İMPERA denilen bir siyaset ve idare prensibi vardı ki, emrine ram etmek istenen toplumlari parçalara ayırarak, aralarında ikilik çıkararak, hükümranlığı sağlamak esasına dayanıyordu. Bu prensip sonraları asırlar boyunca emperyalist ve sömürgeci bazı devletler tarafından tam bir ciddiyetle yürürlükte tutulmuş ve büyük başarılar temin etmişti. Bu ilkenin bazan keyfi, gerçekleşmesine arzu duyulan ve benimsenen hüküm ve kararları yürürlüğe koymak maksadı ile daha küçük ve yetkileri sınırlı olan kuruluşlara da uygulandığına, bu uğurda türlü tertiplere girişildiğine tarihte bir çok toplumlarda rastlanır. Biz, pek ihtimal vermemekle beraber, günümüzde ve toplumumuzda da güçlü ve yetkili çevrelerce bu ilkeden faydalanarak TMTF yöneticilerine karşı harekete geçildiğı hakkında bir şüphe ve tereddüt uyanmış görünmektedir. Bu tereddüdün yersiz olduğunu ve gerçeğe uymadığını çok isteriz.

Gençliğin hakkı

Yine büyük bir samimiyetle dileriz ki, Atatürk gençliğini tam bir özgürlük içinde, üniversite ve yüksek okullardaki asıl vazifelerinin yanı sıra, kanuni ve meşru örgütleri içinde yurt ve ulus sorunları ile ilgilenmek, bunlara çözüm yollarını düşünmeye ve aramaya şimdiden başlamak, olumsuz ve yurt gerçeklerine aykırı davranışlara karşı da haklı tepkilerini göstermek görevlerini ciddiyetle ve şuurla yapmaya devam etsinler. Zira, günümüzün yurt ve dünya koşulları ve ihtiyaçları bu sorunlara karşı kayıtsız ve ilgisiz kalmalarına elverişli değildir, imkan bırakmamaktadır. Az gelişmiş bir memleket, büyük bir çoğunluğu hala okuma yazmadan, çevresini ve yaşama koşullarını yeteri derecede tanıyacak ve bunları ıslah edecek güç ve imkanlara sahip olmaktan yoksun bir toplumun bütün problemlerini çözmek, geri kalmışlığın fakir ve sefaletin her türlü açılarını ve mahrumiyetini göğüslemek yarın ona düşmektedir. Hızlı kalkınmanın doğru yollarını sosyal adaleti ve sosyal güvenliği, Anayasamızın amir ve bağlayıcı hükümlerine göre, en salim şekilde gerçekleştirmenin metodlarını araştırmaya o da katılacak, memleketin aktüel önemli sorunları olan petrol davası, toprak reformu v.b. gibi sorunlarını ele alacak, yeni emperyalizmin desiselerine, aldatıcı görünüşlerine nasıl karşı konulacağını ve bunları zararsız kılmanın yollarını izleyerek, o tartışacaktır. Gerçek Türk

milliyetçiliğinin ölküsü, Atatürk devrimlerinin ışığı altında ve çağdaş uygarlık, sosyal ve ekonomik icaplar muvacehesinde o gerçekleştirecek. Türk halkını ve toplum yararlarını savunmayı, yurt zenginliklerinin rasyonel ve ulusal menfaatlere uygun değerlendirilmesi konusunda hassasiyeti herkesten önce o gösterecek ve güçlükleri o yenecektir. Onun başarısı ve zaferi Atatürk Türkiyesinin ve tüm Türk Milletinin zaferi ve başarısı olacaktır. Bunu engellemek değil yardımcı olmak, onun türlü sorunlarına ve ıstırapları üzerine eğilmek her yetkili ve sorumluya düşen ilk ödevdir. Düşünce özgürlüğü ve hareket serbestliği Anayasa teminatı altında bulunan öğrenci örgütlerinin verimli faaliyetlerini, toplumcu istikamette de olsa, hoşgörölükle, güvenle ve umutla izlemek, onlara hakkın ve doğruluğun tecellisinde örnek olmak en olumlu yol olsa gerektir. Yoksa, haksızlığa ve iyi niyetten yoksun davranışlara karşı onları isyana sürüklemekten ve meşru direnme haklarını kullanmaya zorlamaktan başka bir sonuç elde edilemez kanısındayız.